COMUNA POIENI-SOLCA. FILE DE ISTORIE

MARICICA LEŞAN

Die Gemeinde Poieni-Solca. Geschichtliche Darstellung

(*Zusammenfassung*)[*]

Die Studie *Die Gemeinde Poieni-Solca. Geschichtliche Darstellung* hat als Hauptziel, die wichtigsten Aspekte der Geschichte von Poieni-Solca, einer Bukowiner Gemeinde von Anfang bis zur Gegenwart aufzuzeigen.

Das im späten 18. Jahrhundert gegründete Dorf Poieni-Solca hat eine Geschichte, die in Verbindung mit der Geschichte der Gemeinde Botoşana steht. Die Einwohner von Poieni-Solca, ob wohl sie aus Siebenbürgen, aus der Region zwischen Ilva Mare und Ilva Mică kamen, blieben eine Weile in Botoşana (einer Siedlung, die im 17. Jahrhundert gegründet wurde), bevor sie sich in Poieni-Solca niederliessen.

Die ersten Einwohner, die in das heutige Gebiet der Gemeinde Poieni-Solca kamen, waren Lupu Toderas und Tanase Toderas. Erst nach 1800 wird sich die Gemeinde wirtschaftlich entwickeln. Im Jahr 1812 hatte die Gemeinde eine eigene Siegel. 1841 lebten in Poieni-Solca rund 600 Seelen und 1900 wurde die Gemeinde wirtschaftlich autonom.

Das ruhige Leben der Einwohner aus Poieni-Solca wurde durch die beiden Weltkriege gestört. In der Nähe der Gemeinde, im Căjvănari-Wald, sind heute noch die Schützengräben des Ersten Weltkrieges zu sehen.

Die Gemeinde hat sich langsam entwickelt. Die Schule von Poieni-Solca hat eine schöne Tradition. Im Jahr 1873 wurde hier eine Schule mit einer Lehrklasse mit rumänischer Unterrichtssprache eröffnet. Das Schuljahr begann am 6. November 1887 mit 100 eineschriebenen Kindern. Der erste Lehrer dieser Schule war Cornel Vasilovici.

Neben der Schule spielte die Kirche eine wichtige Rolle im Gemeinschaftsleben. Die erste Kirche von Poieni-Solca wurde mit der Hilfe der Bewohner aus Botoşana gebaut, zur Zeit des Priesters George Cantemir, also noch ein Beweis für die gemeinsame Geschichte beider Gemeinden. Die heutige Kirche wurde zwischen 1938 und 1947 errichtet.

Die Bewohner der Gemeinde Poieni-Solca zeigten besondere Sorgfalt für die Erhaltung und Förderung der lokalen Traditionen und Bräuche, was heute noch im Alltagsleben des Dorfes zu bemerken ist.

Schlüsselwörter und -ausdrücke: Bukowina, Poieni-Solca, Botoşana, Geschichte, Schule, Kirche, Tradition, alte Bräuche.

[*] Traducere: Ştefăniţa-Mihaela Ungureanu.

Analele Bucovinei, **XXV**, *2* (51), p. 515–541, Rădăuți – București, 2018

BDD-A32743 © 2018 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-18 20:53:15 UTC)

Comuna Poieni-Solca din județul Suceava s-a constituit târziu în secolul al XVIII-lea. După cum o sugerează şi toponimul, pe teritoriul actual al comunei a existat o zonă de pădure, pe care au ocupat-o familiile lui Lupu Toderaş şi Tănase Toderaş, venite din Botoşana, comuna vecină. Acestor familii li s-au adăugat emigranți ardeleni din Ilva Mare şi Ilva Mică.

Începuturile comunei Poieni-Solca se împletesc cu cele ale comunei Botoşana. Statisticile demonstrează că în anul 1763 comuna Botoşana număra 70 de familii, în anul 1775 avea un număr de 109 familii, în anul 1779 numărul crescuse la 143 de familii, iar în anul 1780 numărul familiilor din Botoşana scade brusc la 70 de familii, în jurul anului 1900 comuna devenind „de sine stătătoare". Observând o astfel de evoluție, deducem că în aceste de evidențe erau trecuți şi viitorii locuitori ai comunei Poieni-Solca. În plus, tradiția demonstrează că există strânse legături de rudenie între locuitorii comunei Poieni-Solca şi cei ai comunei Botoşana. Plecând de la această realitate istorică, în timp, se va contura istoria comunei Poieni-Solca.

În studiul de față, ne-am referit la aşezarea geografică a comunei, cauzele părăsirii zonei Ilva Mare – Ilva Mică de către viitorii locuitori ai comunei Poieni-Solca, evoluția istorică din timpul stăpânirii habsburgice până în prezent, iar la final am prezentat biserica şi şcoala din comună, elemente esențiale ale dezvoltării armonioase ale unei comunități precum cea a poienarilor.

În alcătuirea acestei teme am utilizat lucrări precum *Monografia satului Poieni*, scrisă de Solovăstru Flutur, sau articolul *Istoricul aşezării Poieni-Solca*, publicat de Toderaş Simion, iar o muncă deosebită a fost depusă în studierea interviurilor realizate de noi în perioada ianuarie 2014 – august 2016.

Am realizat această incursiune în trecutul istoric al comunei Poieni-Solca pentru a arăta ceea ce a fost odată societatea tradițională, cu miturile, legendele şi istoria ei, dar şi cu speranța ca această bogăție de informații să fie de folos generațiilor viitoare.

Parafrazându-l pe Lucian Blaga, am putea spune că această aşezare umană numită Poieni-Solca nu a avut nevoie de altceva decât de pământ, suflet şi puțin ajutor de sus pentru a-şi suporta cu răbdare destinul.

Aşezarea geografică a comunei Poieni-Solca

Comuna Poieni-Solca este aşezată la confluența pârâului Morii cu pârâul Racova, afluenți ai Solonețului. Toate aceste ape aparțin bazinului hidrografic al râului Suceava. În plus, paralela 47°42` latitudine nordică şi meridianul de 25°25` longitudine estică se întâlnesc pe teritoriul României la poalele Munților Carpați, în marginea estică a Obcinilor Bucovinei – Obcina Mare –, într-un loc deosebit de frumos, unde astăzi se află comuna Poieni-Solca.

Această aşezare, cu oameni mândri şi gospodari, se află la o distanță de 25 km de oraşul Rădăuți, 32 km de oraşul Gura Humorului, 50 de km de reşedința județului Suceava, 80 km de oraşul Cernauți şi 464 km de capitala țării, Bucureşti.

BDD-A32743 © 2018 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-18 20:53:15 UTC)

Vecinii comunei Poieni-Solca sunt: la nord, comuna Arbore; la sud, comuna Cacica; la vest, oraşul Solca şi la est, comuna Botoşana[1].

Clima este temperat-continentală, dar are şi o nuanţă ce rezultă din sinteza climatului montan cu cel de podiş. Iernile sunt reci, cu o durată de 4–5 luni, iar verile scurte şi călduroase. Temperatura medie a anului este 6°C, iar a lunilor extreme: – 8°C (ianuarie) şi + 21°C (iulie). Menţionăm că adâncimea medie de îngheţ a solului este la 80 cm adâncime. Fenomenul înghețului apare în luna octombrie şi sunt ani când se întâlneşte şi în luna mai. Precipitaţiile medii anuale sunt de 820 mm, dar în ultimile decenii au apărut şi variaţii provocate de relieful zonei.

Vânturile sunt determinate de circulaţia maselor de aer pe direcţia vest-est, iar intensitatea lor rareori depăşeşte 60 km/h. Remarcabile sunt brizele de munte, iar cea mai plăcută perioadă este cuprinsă *între* lunile iunie şi octombrie[2].

Fauna este destul de bogată. Dintre animalele răpitoare întâlnim lupul, vulpea, dihorul, nevăstuica, răspândită este şi cârtiţa, care umple cu muşuroaie păşunile şi fâneţele, apoi întâlnim iepurele şi capra sălbatică, mistreţul, şoarecele de câmp şi veveriţa.

Fauna ornitologică este reprezentată prin uliul şorecar, ciocănitoare, rândunică, piţigoi, gaiţă, porumbel sălbatic, graur etc. Dintre reptile şi amfibieni, se întâlnesc şopârla, şarpele, broasca. În apele curgătoare şi în iazuri, din fauna ihtiologică amintim carasul, crapul, cleanul şi mreana.

Habitat de o mare bogăţie, comuna Poieni-Solca se remarcă prin păşuni, fâneţe, livezi şi terenuri ce prezintă interes din punct de vedere agricol. Suprafaţa acoperită cu vegetaţie specifică pajiştilor, păşunilor şi fâneţelor reprezintă habitate pentru numeroase specii de plante: păpădia, păiuşul, garofiţa etc.

Obcina Mare este acoperită cu păduri de conifere, pădurile coboară până la nivelul Depresiunii Solca şi urcă până la culmile cele mai înalte. În aceste păduri se găsesc numeroase specii de ciuperci, ce reprezintă o atracţie pentru localnici, iar culegerea lor este o modalitate relaxantă de a petrece timpul liber.

Întâlnim solurile argiloiluviale brune şi podzolice pe pantele dealurilor, iar cernoziomurile levigate şi solurile erodate sunt întâlnite de-a lungul reţelei hidrografice. Din acest motiv, în Poieni-Solca se poate dezvolta un agroturism rural[3].

În anul 2007, când localitatea Poieni-Solca a devenit comună, număra 2 038 de locuitori, din care populaţie masculină – 1 035 persoane, iar populaţie feminină – 1 003 persoane[4].

Potenţialul economic al comunei Poieni-Solca este dat de activităţile agricole şi de resursele subsolului.

---

[1] *Planul Urbanistic General al comunei Poieni-Solca*, aprobat prin H.C.L. nr. 29/ 31.08.2010, p. 11.

[2] *Ibidem*, p.15.

[3] *Ibidem*, p. 13.

[4] *Ibidem*, p. 17.

BDD-A32743 © 2018 Institutul „Bucovina” al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-18 20:53:15 UTC)

De la pribegie la dominația străinilor

Constituită în secolul al XVIII-lea, în urma procesului de imigrare, Poieni-Solca reprezintă astăzi una dintre comunele frumoase ale județului Suceava şi totodată ale Bucovinei.

Numele de Poieni-Solca sugerează chiar istoria acestor locuri şi este legat de faptul că satul s-a constituit pe locul unor poienițe, iar cuvântul Solca este asociat denumirii de Poieni, adică „poienile de lângă Solca", păstrate în toponimie până acum: *Poiana Armeanului*, *Poiana Bahnei sau a Şesului*, *Poieniță*, *Poiana din Bahnă*, *Poiana lui Ionuțu*[5].

Coloniştii care s-au aşezat pe teritoriul actual al comunei, unde se aflau „păduri uriaşe"[6], au găsit aceste poienițe, au continuat defrişările, pentru că primele case din Poieni-Solca s-au ridicat „cu lemnul tăiat de pe loc"[7], şi aşa au întemeiat aşezarea care poartă numele de Poieni-Solca.

Aceste poienițe erau răspândite astfel:

a) Poiana Armeanului se află în hotar cu Pârteşti de Sus, în zona în care astăzi i se mai spune „în părți". Denumirea vine de la un om bogat, pe nume Şerbach Iermea, de origine armeană, care a poposit pentru o vreme pe aceste locuri. După ce au venit coloniştii – locuitorii viitorului sat Poieni-Solca –, armeanul a părăsit aceste locuri şi s-a dus în Moldova, rămânându-i locului numele de Poiana Armeanului.

b) Poiana Bahnei sau Şesului se află în zona unde este amplasată casa parohială, ridicată în anul 1905[8].

c) Cea de-a treia poiană poartă denumirea de Poienița şi se află lângă Pădurea Căjvănarilor, la intrarea în comuna Poieni-Solca dinspre oraşul Solca. În această zonă s-a aşezat familia Juncănenilor[9].

d) Poiana din Bahnă este situată între Pădurea Căjvănarilor şi hotarul cu localitatea Arbore[10].

e) A cincea poiană poartă denumirea de Poiana lui Ionuțu sau Nuțului. Se află în hotar cu localitatea Botoşana[11].

Comuna Poieni-Solca este înconjurată de păduri: pădurea Oşleagă, pădurea Runc, Obcioara, pădurea Căjvănarilor şi mai multe zone cu păduri de foioase pe întinsul comunei, cunoscute sub denumirea de „părăie". Prima pecete a localității (1812) are plasat în partea stângă un brad, iar în partea dreaptă efigia este neclară şi acest lucru demonstrează că pe actualul teritoriu al comunei au existat întinse zone cu păduri[12].

---

[5] Solovăstru Flutur, *Monografia satului Poieni*, manuscris, caiet nr. 3, 1975, p. 68.
[6] *Ibidem*, p. 6.
[7] *Ibidem*, p. 14.
[8] Arhiva Bisericii Poieni-Solca, lista de inventar 4, d. 5.
[9] Solovăstru Flutur, *op. cit*., p. 13.
[10] *Ibidem*, p. 13–14.
[11] *Ibidem*, p. 14.
[12] Nicolai Grămadă, *Vechile peceți sătești bucovinene. 1783–1900*, Cernăuți, Tiparul „Glasul Bucovinei", 1939, p. 258.

BDD-A32743 © 2018 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-18 20:53:15 UTC)

Harta Bruschel, realizată între 1773 şi 1775, nu oferă niciun indiciu în dreptul localităţii Poieni-Solca. Pe harta cadastrală din 1783, apare notat cătunul „La Poienile", ce aparţinea satului Bottaschana, iar în 1790, pe harta lui Hora von Otzellowitz sunt reprezentate trei case în zona satului Poieni-Solca, dar nu apare încă numele de Poieni-Solca, ci numele satului Botoşana. Aceste lucruri au arătat că istoria comunei Poieni-Solca este strâns legată de cea a comunei Botoşana[13].

Încă o dovadă a strânselor legături dintre cele două comune o reprezintă şi faptul că prima biserică din Poieni-Solca a fost primită din Botoşana[14]. Biserica primită a fost dăruită de primar locuitorilor din Dragoşa, comuna Frumosu şi poienarii au construit una nouă.

Menţionăm faptul că şi comuna Botoşana are în componenţa ei un număr considerabil de emigranţi din Ardeal: în anul 1763, Botoşana a primit 70 de familii de emigranţi; în anul 1764, mai primise încă 6 familii; în anul 1766, înregistrase încă 11 familii, iar în 1776, primise încă 5 familii[15]. Recensământul rusesc din 1774 arată că Botoşana avea 70 de case, iar în 1775 un număr de 109 familii; la scurt timp, în 1779, erau 143 de familii şi în 1780 doar 75 de familii. Se poate deduce că această creştere şi descreştere a numărului de familii arată că este vorba despre un proces de colonizare.

După anul 1800, satul Poieni-Solca se va dezvolta, astfel încât, pe la 1841, satul număra în jur de 666 de persoane. În plus, în anul 1812, aşezarea aceasta avea o pecete, apoi la 1900 pe o altă pecete apare inscripţia Gemeinde Poieni, ce se traduce: comuna Poieni[16].

În concluzie, după un lung proces istoric, la cumpăna secolelor XIX–XX, comuna Poieni-Solca devine de sine stătătoare. Aşa cum arată şi I. E. Torouţiu, în 1916, numărul locuitorilor din Poieni-Solca era considerabil mai mare: 1 869 de locuitori, dintre care: 1 835 de români, 6 evrei, 11 germani şi 17 poloni[17].

În monografia bisericii cu hramul „Naşterea Maicii Domnului", din satul Poieni-Solca, judeţul Suceava se întăreşte ideea că satul a fost întemeiat pe la sfârşitul secolului al XVII-lea şi începutul secolului al XVIII-lea, de un grup de oameni veniţi din zona Ilva Mică şi Ilva Mare, judeţul Bistriţa, refugiaţi din cauza condiţiilor grele în care trăiau acolo[18].

Relieful zonei de unde provin locuitorii comunei Poieni-Solca pune în evidenţă un bogat fond forestier (păduri de fag, molid şi brad) şi întinse pajişti

[13] Simion Toderaş, *Istoricul localităţii Poieni-Solca*, www.poienisolca.ro (accesat la data de 30.01.2015), p. 1.

[14] Solovăstru Flutur, *op. cit*., p. 162.

[15] Ion Nistor, *Emigrările de peste munţi*, extras din „Analele Academiei Române", Bucureşti, seria II, tomul XXXVII, 1915, p. 49.

[16] Simion Toderaş, *op. cit*., p. 1.

[17] I. E. Torouţiu, *Poporaţia şi clasele sociale din Bucovina*, Bucureşti, Biblioteca „Bucovina", 1916, p. 68.

[18] Zăhărel Hojbotă, *Monografia Bisericii cu hramul „Naşterea Maicii Domnului" satul Poieni-Solca, judeţul Suceava*, p. 2.

BDD-A32743 © 2018 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-18 20:53:15 UTC)

alpine din zona Munților Bârgău. În plus, în zona Ilva Mică şi Ilva Mare a avut loc exploatarea şi prelucrarea lemnului. Plecând de la aceste considerente, am putea spune că aceşti oameni ai muntelui nu se puteau aşeza decât într-un loc unde să regăsească acelaşi peisaj care să-i ajute să trăiască, să se dezvolte, un loc sigur pentru generațiile viitoare, un loc pe care să-l numească „acasă".

Cauzele părăsirii acelor locuri din zona Ilvelor se leagă de politica dusă de stăpânirea habsburgică în Transilvania. Între 1718 şi 1778, s-au aşezat în Moldova, îndeosebi în Bucovina, peste 5 000 de persoane în vreo 80 de sate, printre care şi Solca, Botoşana, Soloneț, Arbore. În județul Suceava au venit multe persoane din județul Bistrița Năsăud[19]. Fărădelegile i-au determinat pe românii din Transilvania să treacă în Moldova, pentru că ele au fost „copleşitoare, multe şi dese"[20]. Preşedintele unei comisii de investigație, pe nume Franderdof, constata într-un proces-verbal din 20 aprilie 1752: „... multele familii româneşti au fost izgonite din Bistrița şi din satele săseşti, ocupându-li-se casele şi moşiile de către saşi. Apoi, când magistrații din cetatea aceasta au desființat şi ocupat Biserica şi cimitirul românilor, de atunci ei sunt nevoiți să celebreze liturghia în case particulare, fără să li se îngăduie să mai bată toaca şi nu au voie să mai ridice cruci pe morminte. În urma acestor fărădelegi, s-au răsculat 23 de sate româneşti din districtul Bistriței"[21]. O altă cauză a părăsirii ținutului Năsăud de către români o reprezintă şi foametea mare din anul 1756[22].

Religia reprezintă o problemă sensibilă pentru orice popor. Remarcăm faptul că în limba română nu există niciun cuvânt pentru noțiunea de „religie" sau „confesiune", românii utilizează cuvântul „lege" atât pentru „lege", cât şi pentru „religie" şi „confesiune". Într-un singur caz cuvântul „credință" este utilizat pentru „religie": credința părinților noştri, dar şi în acest caz românul de baştină spune legea, adică legea strămoşilor noştri. Credința creştinilor este exprimată în mod românesc, ca o lege orientală sau chiar ca o lege românească. Chiar şi această confuzie a noțiunilor este potrivită să ne conducă la presupunerea, de altfel în concordanță cu istoria românilor, că pentru români trebuie să fi existat o vreme când religia şi legea erau cu adevărat identice[23].

Românii au fost în toate timpurile preocupați să păstreze integritatea Bisericii. Capii bisericii româneşti s-au străduit fără încetare să-i atragă pe românii din Transilvania în sfera puterii lor. În timpul când apăruseră misionarii papali în Transilvania, românii nu mai aveau nevoie de papă, căci aveau organizația religioasă proprie[24].

[19] Ştefan Meteş, *Emigrări româneşti din Transilvania în secolele XIII–XX*, Bucureşti, Editura Ştiințifică, 1971, p. 230–231.
[20] *Ibidem*, p. 226.
[21] *Ibidem*, p. 227.
[22] *Ibidem*, p. 228.
[23] Ioan Slavici, *Opere XIII. Românii din Ungaria*, *Transilvania și Bucovina*, București, Editura Minerva, 1984, p. 679–680.
[24] *Ibidem*, p. 686.

BDD-A32743 © 2018 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-18 20:53:15 UTC)

În timpul luptelor religioase, ungurii şi saşii au început să-i persecute pe români şi, din cauza religiei, românii devin mai accesibili propagandei catolice. Spre sfârşitul secolului al XVII-lea, propaganda catolică îşi reia activitatea sub protecţia Curţii de la Viena, iar nemulţumirea fiind mare printre români, s-a ajuns ca habsburgii să reprezinte o speranţă pentru ei[25]. Trecerea la noua confesiune s-a redus la patru puncte: primatul papei; admiterea pâinii nedospite; existenţa unui purgatoriu şi derivarea Duhului Sfânt nu numai de la Tatăl, ci şi de la Fiul. După unire, drepturile promise românilor trecuţi la greco-catolicism nu s-au materializat, iar mai târziu românii s-au lepădat de unire şi au ajuns să fie iarăşi persecutaţi.

În 1763, românii din districtul Bistriţei au trimis episcopului de la Buda, Dionisie Novacovici, o petiţie în care sunt relatate abuzurile noii stăpâniri: „aceia dintre cei întrebaţi şi care răspundeau că nu sunt de acord sunt bătuţi, legaţi şi aruncaţi în închisoare, unii dintre ei, maltrataţi cu lovituri groaznice de baston [...]. Pe lângă acestea, trupa militară germană face în diferite sate rechiziţii importante şi consumă proviziile puţine ale ţăranilor”[26]. În finalul petiţiei se subliniază că românii mor fără spovedanie şi împărtăşanie şi soluţia ar fi să se trimită un preot neunit ca să nu se prăpădească românii.

Din cele prezentate mai sus, reuşim să identificăm contextul politico-religios care a contribuit la izgonirea viitorilor locuitori ai satului Poieni-Solca din ţinutul Bistriţei, mai exact din zona Ilvelor.

O altă problemă ce se impune analizată este următoarea: de ce aceşti colonişti veniţi din zona Ilvelor au preferat poienile de pe teritoriul actual al comunei Poieni-Solca?

În jurul acestor poienie se aflau aşezări cu un trecut mult mai bogat şi încărcat de istorie: Solca – atestată documentar în 1418, în timpul lui Alexandru cel Bun; Arbore – atestată tot la 1418 şi de al cărei destin se leagă şi activitatea hatmanului Lucan Arbure, marele Portar al Sucevei[27], şi Botoşana, sat ce a fost menţionat în 1615, când Ştefan Tomşa a cumpărat locul şi l-a dăruit Mănăstirii Solca[28].

Pentru a lămuri acest aspect, menţionăm faptul că politica imperială a devenit mult mai aspră după unirea cu Roma, cu scopul de a stopa fenomenul migraţiei spre Moldova şi Bucovina. Iată că în momentul ocupării Bucovinei, s-au numărat acolo 11 000 până la 12 000 de familii, deci aproximativ 60 000 de suflete, iar recensământul din 1785 indică peste 29 000 de familii, deci în aproximativ zece ani de la instaurarea habsburgilor în Bucovina numărul familiilor se dublase. Afluxul din ţările vecine fiind atât de mare, se va interzice imigrarea în Bucovina[29].

După restabilirea păcii religioase, generalul Buccow a propus crearea unei graniţe militare, un fel de *limes*, la graniţa estică a Imperiului în Transilvania.

[25] *Ibidem*, p. 688.
[26] *Ibidem*, p. 695.
[27] Avramia Dolinski, Gheorghe Dolinski, *Arbore*, *străveche vatră de etnografie şi folclor*, Bucureşti, Editura Eficient, 2001, p. 8–11.
[28] Nicolai Grămadă, *Toponimia minoră a Bucovinei*, vol. I, Bucureşti, Editura Anima,1996, p. 176.
[29] Ioan Slavici, *op. cit*., p. 704.

BDD-A32743 © 2018 Institutul „Bucovina” al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-18 20:53:15 UTC)

Militarizarea regiunii de graniță a fost planificată conştient de habsburgi. Vlahii, ținuți ca un fel de sclavi, urmau să fie făcuți din nou oameni, adică să devină slujitori credincioşi ai majestății sale şi au fost înființate mai multe regimente în acest scop[30]. Regimentele româneşti îşi aveau cartierele generale în nordul Transilvaniei, la Năsăud, la Caransebeş. Pentru vlahii legați de glie, cariera de soldat de graniță oferea şansa unei ascensiuni sociale nesperate. Astfel, noii privilegiați îşi doreau nu numai să fie slăbită poziția nobilimii maghiare, ci şi să fie alungată populația românească nemilitarizată. Ortodocşii rămaşi ca zilieri au încercat să scape de sărăcia din locurile de naştere, care nu le mai erau patrie. Situația a ajuns să fie foarte grea, pentru că, în anul 1775, Viena cerea sultanului extrădarea a 96 000 de dezertori şi iobagi din Moldova[31].

Situația social-politică era destul de confuză: modernizarea societății din Transilvania cu ajutorul miliției de graniță nu s-a realizat, maghiarii nu le dădeau românilor pământurile promise de Viena, ofițerii austrieci se aşezau fără plată la românii uniți, populația suferea de foame, iar Curtea de la Viena cerea extrădarea dezertorilor. În aceste condiții, este de înțeles că viitorii locuitori ai comunei Poieni-Solca se vor stabili într-o zonă mai retrasă, cu multă pădure, pentru a nu stârni interesul autorităților.

Cei dintâi colonişti care s-au aşezat în Poieni-Solca au fost Lupu Toderaş şi Tănase Toderaş. Aceştia erau „rude de aproape”[32] şi au venit din Ardeal, din zona Ilvelor şi s-au aşezat mai întâi în Botoşana. Din acest sat s-au îndreptat spre locul unde se va ridica viitorul sat Poieni-Solca. „Şi văzând ei locurile acestea, s-au hotărât să plece din desimea şi tumultul din Botoşana, la un loc mai la dos [mai ascuns] şi mai la adăpost, căci prin Botoşana trecea şi un drum ce lega localitățile Rădăuți, Cacica, Gura Humorului, Câmpulung şi Vatra Dornei de zona Transilvaniei”[33].

În plus, ceea ce s-a prezentat mai sus se confirmă şi de tradiția locului: „flecăii, tinerii barbați, pe atunci fugeau de cătanie […] şi din acest motiv nu făceau casele lor lângă drumuri”[34]. Retraşi mai la adăpost, poienarii şi-au păstrat religia creştină, confesiunea ortodoxă, iar în sat nu i-au deranjat autoritățile. Cei care au poposit pentru un timp în sat au avut un interes economic, pentru că în perioada 1883–1908 numărul familiilor a crescut de la 310 până la 556, iar numărul locuitorilor de la 1 308 la 1 792[35].

În perioada 1775–1918, satul Poieni-Solca a făcut parte din Bucovina şi a intrat sub influența habsburgilor. Instituirea administrației habsburgice în Bucovina îşi are rădăcinile în împrejurările politico-militare create de războiul ruso-turc dintre anii 1768 şi 1774, iar Bucovina a fost ocupată în urma unei Convenții de cedare

[30] Viorel Roman, Hannes Hofbauer, *Transilvania. Românii la încrucişarea intereselor imperiale*, [București], Editura Europa Nova, 1998, p. 86.
[31] *Ibidem*, p. 88–89.
[32] Solovăstru Flutur, *op. cit*., 1975, p. 14.
[33] *Ibidem*, p. 14.
[34] *Ibidem*, p. 15.
[35] Simion Toderaş, *op. cit*., p. 2.

BDD-A32743 © 2018 Institutul „Bucovina” al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-18 20:53:15 UTC)

stabilite la Constantinopol, la 7 mai 1775[36].

Noua provincie avea un teritoriu de 10 441 km^2 şi o populaţie de 14 350 de familii, reprezentând circa 71 000 de locuitori, aşezaţi în oraşele Cernăuţi, Siret, Suceava şi în 226 de sate. Marea majoritate a populaţiei o alcătuiau românii, dar situaţia anterioară, de zonă de graniţă cu Polonia, precum şi realităţile politico-economice din Moldova, ce au permis aşezarea liberă pe moşii şi în târguri a străinilor, au făcut ca în Bucovina să coexiste, alături de români, mai multe etnii[37]. În plus, prepoderenţa populaţiei rurale – 12 572 de familii ţărăneşti, din totalul de 17 350 de familii, făcea ca Bucovina să fie, în momentul anexării, o zonă preponderentă agrară. Noii stăpâni au căutat să pună accent pe factorul demografic şi aşa s-a dezvoltat o nouă politică a colonizării: o colonizare urbană, una industrială şi o a treia, rurală[38]. Colonizarea rurală a fost cea mai importantă, în sensul sporirii populaţiei provinciei, fiind rezultatul politicii demografice promovate de împăraţii Iosif al II-lea, Leopold al II-lea şi Franz Iosif. Prin aceasta, s-a urmărit creşterea gradului de rentabilizare a exploataţiilor agricole din provincie, atât prin stabilizarea locuitorilor emigranţi în Bucovina din Moldova şi Transilvania, cât şi prin aducerea unor străini care să servească de exemplu în agricultură[39].

În aceste condiţii, şi locuitorii din Poieni-Solca s-au putut îngriji de buna dezvoltare a gospodăriei, iar datele statistice înregistrează, în secolul al XIX-lea, o creştere numerică a lor. Între anii 1883 şi 1908, numărul familiilor a crescut de la 310 până la 556, iar numărul locuitorilor de la 1 308 la 1 792. Această creştere numerică a fost însoţită şi de dezvoltarea economică. La 1908, situaţia economică a comunei Poieni-Solca era următoarea: avea o suprafaţă de 1 381 km^2 cu 894 ha pământ arabil, 283 ha fânețe, 13 ha, 190 ha imaşuri, 137 ha păduri, iar locuitorii creşteau: 110 cai, 834 vite cornute, 848 oi, 930 porci şi 186 stupi[40].

Bucovina a beneficiat, în timpul stăpânirii habsburgice, de următoarea organizare administrativă:

- între anii 1774 şi 1786, s-a aflat sub regimul administraţiei militare, depinzând direct de Curtea de la Viena;
- între anii 1786 şi 1848/1861, era organizată ca district al provinciei imperiale Galiţia, cu capitala la Lemberg;
- între anii 1848/1861 şi 1918, apare ca ducat autonom cu centrul administrativ la Cernăuţi[41].

---

[36] Mihai-Ştefan Ceauşu, *Aspecte juridice ale instituirii administraţiei habsburgice în Bucovina*, în „Anuarul Institutului de Istorie şi Arheologie «A. D. Xenopol»”, Iaşi, tomul XXX, 1993, p. 398.

[37] Idem, *Evoluţii etnodemografice în Bucovina la sfârşitul secolului al XVIII-lea şi începutul secolului al XIX-lea*, în „Codrul Cosminului”, Suceava, nr. 3–4 (13–14),1997–1998, p. 99.

[38] *Ibidem*, p. 100.

[39] *Ibidem*, p. 101.

[40] Simion Toderaş, *op. cit*., p. 2.

[41] Mihai Iacobescu, *Idealul de libertate şi unitate naţională la românii din nordul Moldovei sub habsburgi (1774–1918)*, în „Anuarul Institutului de Istorie şi Arheologie «A. D. Xenopol»”, Iaşi, tomul XXV, vol. II, 1998, p. 59.

BDD-A32743 © 2018 Institutul „Bucovina” al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-18 20:53:15 UTC)

Dacă guvernarea precedentă avea ca angajat în fiecare ţinut un staroste, vornic sau pârcâlab şi funcţionarii urmau ordinele de la Divan[42], sub administraţie militară, între anii 1775 şi 1786, provincia s-a bucurat de o relativă autonomie, iar între 1786 şi 1861, făcând parte din provincia Galiţia ca al 19-lea cerc administrativ al acesteia, a trecut sub administraţie civilă, păstrându-se până în timpul lui Iosif al II-lea (1780–1790) vechile forme administrativ-juridice moldoveneşti[43].

Unii locuitori ai comunei Poieni-Solca îşi mai amintesc, din ceea ce le-au povestit bunicii ori părinţii despre perioada stăpânirii habsburgice: „ ... cu toate că a fost greu în timpul austriecilor, lumea a fost supusă unui program de educare. Dacă mergeai în pădure şi aveai calul slab şi încărcai mai mult decât avea putere calul să ducă şi te descopereau autorităţile austriece, atunci plăteai amendă. În plus, nu aveai voie să foloseşti varga (bâtul), ci doar biciul atunci când mergeai cu calul cu căruţa. Au găsit austriecii modalităţi prin care să-i supună pe locuitorii noului regim. Te puneau să tai pădurea, ei luau lemnul şi pământul îţi rămânea proprietate. Şi aşa, săracii oameni au muncit ca să dobândească o bucată de pământ.

Aici, în zonă, austriecii au pus stăpânire pe sare. Când mergeai la Solca după sare – dar nu oricine primea sare, ci numai cine avea vacă –, după ce primeai slatina în bârbântă (vas de lemn), în timpul iernii venea slătinarul, să o plăteşti. Taxa nu era chiar mare, un mertic de porumb (merticul avea 2,5 kg), dar cum la noi nu prea se face porumbul, era greu şi aşa. În plus, eram izolaţi, trecea poşta cu cai din două în două săptămâni şi doar aşa puteam trimite carte autorităţilor, ca să ne prezentăm nemulţumirile”[44].

Primul Război Mondial şi evoluţia comunei Poieni-Solca în perioada interbelică

Când a izbucnit Primul Război Mondial, România şi-a declarat neutralitatea, la 21 iulie/3 august 1914, prin Consiliul de Coroană de la Sinaia. Situaţia în Bucovina a fost diferită, deoarece era o provincie a Austro-Ungariei. În primul rând, populaţia din Bucovina a fost mobilizată chiar în anul 1914. La 6 august 1914, Austria se afla în stare de război cu Rusia şi entuziasmul se declanşase în Bucovina, deoarece se aşteapta ca armata austriacă să intre adânc în teritoriul Rusiei[45].

Bucovina a fost apărată de Divizia 43, iar soldaţii se recrutau din provincie[46]. Ţăranii din Bucovina formau corpurile de legionari şi aşa au fost adunaţi în jur de 50 de tineri numai din Solca[47]. Au fost şi tineri din Poieni-Solca care au participat

[42] Radu Grigorovici, *Bucovina în primele descrieri geografice*, *istorice*, *economice şi demografice*, Cernăuţi, Editura „Alexandru cel Bun”, 2011, p. 71.

[43] Ştefan Purici, *Mişcarea naţională românească în Bucovina între anii 1775–1861*, Suceava, Editura „Hurmuzachi”, 1998, p. 46–49.

[44] Interviu cu Gheorghe Hancescu, 8 mai 2016.

[45] Teodor Bălan, *Bucovina în Primul Război Mondial*, Cernăuţi, 1929, p. 12–13.

[46] *Ibidem*, p. 17.

[47] *Ibidem*, p. 26.

BDD-A32743 © 2018 Institutul „Bucovina” al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-18 20:53:15 UTC)

la Primul Război Mondial. Aşa cum îşi amintesc unii localnici, participanţii la război au fost cei care „s-au născut în 1899, deoarece în 1917 a fost mobilizat tot satul. Gheorghe Toderaş, zis Pleteancă, din Poieni-Solca, a ajuns prizonier în Italia. În plus, în 1917 s-au născut doar şase copii în sat, în 1918 s-au născut 10 copii, iar în 1919 s-au născut 45 de copii”[48].

„Tinereţea acestor feciori din satul nostru a stat sub semnul prafului de puşcă, deoarece în apropierea satului Poieni au fost săpate tranşee în timpul Primului Război Mondial. Aceste tranşee se observă şi astăzi în pădurea Căjvănarilor. Armata rusească se afla pe teritoriul satului Poieni-Solca, iar cea austriacă în pădurea de la Tocari, ce se învecinează cu oraşul Solca”[49].

Sfârşitul Primului Război Mondial a adus şi reîntregirea naţională, iar satul Poieni-Solca a devenit parte a României. După unirea Bucovinei cu Regatul României, din 15/28 noiembrie 1918, Legea pentru unificare administrativă din 14 iunie 1925 stipula în continuare: comunele sunt rurale şi urbane, comuna rurală fiind alcătuită din unul sau mai multe sate. Comunele urbane erau urbane, reşedinţe de judeţ şi urbane, nereşedinţe. Constituţia din 1923 a omis să admită plasa ca circumscripţie teritorială între judeţ şi comună, dar legea din 1925 o menţine[50]. Aşa se explică faptul că, în perioada interbelică, comuna Poieni-Solca făcea parte din plasa Arbore a judeţului Suceava, iar pe un proces-verbal din 30 septembrie 1926 apare în funcţia de primar al comunei Vasile Toderaş.

Fig. 1. Râşniţă din comuna Poieni-Solca.

[48] Interviu cu Gheorghe Hancescu, 8 mai 2016.
[49] Interviu cu Remus Flutur, 25 ianuarie 2015.
[50] Ion Agrigoroaiei, *România interbelică*, Iaşi, Editura Universităţii „Alexandru Ioan Cuza”, 2001, p. 231.

BDD-A32743 © 2018 Institutul „Bucovina” al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-18 20:53:15 UTC)

În perioada interbelică, în comuna Poieni-Solca nu existau post de poliție, dispensar sau percepție. Important este faptul că, pentru a se găsi o soluție la problemele economice ivite în comuna Poieni-Solca, a apărut Cooperativa pentru aprovizionare, producție şi desfacere agricolă numită „Unirea”, la data de 11 octombrie 1936. Această asociație avea scop economic şi îşi propunea să aprovizioneze localnicii cu cele necesare. Cei care au pus bazele asociației din comună au fost: Ilie Oniga, învățător, Ilie Câmpan, învățător, Gheorghe Galiş, Vasile Buburuzan, Nicolae Lăzăreanu şi Vasile Hojbotă, ca reprezentanți ai țăranilor[51].

Probemele economice erau tot mai mari, iar comuna se dezvolta într-un ritm tot mai lent. „Viața între cele două războaie a fost dificilă, nu exista nici moară unde să macini făina şi astfel au apărut tot mai multe râşnițe. Cei mai cunoscuți gospodari care aveau râşniță erau: Ion Hâncescu, Gheorghe Zabre, Petrea lui Gavril al lui Petru, Bucşa Arcip etc.”[52]

Destinul oamenilor simpli din comuna Poieni-Solca în timpul celui de-al Doilea Război Mondial.

Când a izbucnit cel de-al Doilea Război Mondial, situația țării noastre era critică. În 1940, izolarea României pe plan internațional era totală, iar războiul din apusul Europei lăsa mână liberă Uniunii Sovietice pentru rezolvarea diferendelor din centrul şi sud-estul continentului[53]. După ce Marile Puteri s-au târguit între ele, România a fost obligată să cedeze teritorii. Evenimentele din vara anului 1940, când țara a pierdut Basarabia, Bucovina de Nord cu ținutul Herța, nord-vestul Transilvaniei şi Cadrilaterul, au făcut ca satul Poieni-Solca să rămână în componența României.

„Poienarii care au fost născuți în anii 1922 şi 1923 au fost încorporați pentru a fi trimişi pe front, iar cei care au fost născuți în 1924 nu au luat parte la al Doilea Război Mondial. Eram copil când oamenii din sat au plecat la război şi mai ştiu că foarte puțini s-au mai întors acasă, deoarece mulți au murit pentru acest pământ”[54].

„Acum, când cei care au avut experiența războiului se împuținează, pot să spun ceea ce mi-au împărtăşit oamenii din sat. Hojbotă Gheorghe al lui Emilian spunea că în momentul în care s-a dat ordin să se treacă Prutul, în 1941, s-a înaintat cu speranță şi bucurie pentru eliberarea pământului românesc. Au plecat de la Stânca Roznovanu, Iaşi, căci acolo erau poziționați şi după doi ani de război, când au început ruşii să lovească în ei, în două săptămâni au ajuns iar pe malul Prutului. El a supraviețuit războiului, dar a fost impresionat de forța armată a ruşilor”[55].

[51] Simion Toderaş, *op. cit*., p. 3–4.
[52] Interviu cu Gheorghe Hancescu, 8 mai 2016.
[53] Mircea Muşat, *Drama României Mari*, București, Editura Fundației „România Mare”, 1992, p. 61.
[54] Interviu cu Gheorghe Hancescu, 8 mai 2016.
[55] Interviu cu Nicanor Galeş, 30 aprilie 2016.

BDD-A32743 © 2018 Institutul „Bucovina” al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-18 20:53:15 UTC)

La luptele pentru eliberarea Basarabiei şi a nordului Bucovinei au participat 473 103 de militari români, dintre care 24 396 au căzut la datorie. După eliberarea teritoriilor româneşti, armata a primit ordin să continue dincolo de Nistru. Pierderile grele ale armatei noastre în luptele pentru Odessa, cucerită la 16 octombrie 1941, au ridicat sacrificiile armatei române. Armata a 4-a română a înregistrat 17 329 de morți, 63 345 de răniți şi 11 471 de dispăruți[56]. Pierderile foarte mari înregistrate de armata română pe frontul de răsărit se datorează şi faptului că a fost şi zona cea mai grea a războiului, mai cu seamă în iarna anilor 1941–1942.

Edificatoare pentru sacrificiile româneşti rămâne crâncena bătălie din zona Don-Stalingrad. În acest loc de tristă amintire, în perioada iulie 1942 – februarie 1943, cele 26 de divizii româneşti s-au grupat în două Armate, a 3-a şi a 4-a şi au luptat alături de Germania. La Stalingrad, armata română a pierdut aproape două treimi din tabloul efectivelor sale umane[57].

În aceste lupte au murit apărându-şi patria şi mulți tineri din Poieni-Solca. Printre aceştia se numără: Muşină Gavril al lui Ioan, Albu Pantilimon al lui Gherasin, Jucan Gavril, Albu Florea al lui Vasile, Hojbotă Ilarion, Toderaş Pantelimon al lui Antip Toderaş, Fluture Pantelimon, Tilihoi Teofil şi mulți alții, ale căror amintiri nu s-au păstrat doar în memoria familiilor lor, deoarece fiecare participant la război a scris atât istoria țării, cât şi istoria proprie.

Căpitanul Muşină Gavril din Poieni-Solca, Regimentul 27 Dorobanți, a murit în campania anului 1941, pe câmpul de luptă contra bolşevismului[58].

Sergentul Albu Pantelimon al lui Gherasim şi Floarea din satul Poieni-Solca a decedat la data de 27 septembrie 1941, pe frontul din Răsărit. Acest tânăr nu era căsătorit şi nici nu avea copii; a murit încercând să-şi facă datoria față de țară[59].

Soldatul Jucan Gavril al lui Pamfil şi Rachila din satul Poieni-Solca, în vârsta de 31 de ani, din Regimentrul 8 Vânătorii P.A, a murit la 24 septembrie 1941, la ora nouă seara, în lupta de la Senental, „fiind lovit de gloanțe”[60]. Acest tânăr a fost înmormântat în Tuarent, Ucraina.

Soldatul Albu Florea, fiul lui Vasile şi al Anei din Poieni-Solca, Regimentul 4 Artilerie, a căzut mort pentru patrie în ziua de 13 februarie 1942 şi a fost înmormântat la 16 februarie 1942 în comuna Boidar, Crimeea. A murit la ora 9 spre 10, înainte de amiază, în comuna Suslar-Sevastopol, având patru plăgi de proiectil de armă de foc în regiunea cervicală. Soldatul Albu Florea avea 27 de ani, era de profesie agricultor şi autoritățile militare au cerut ca „soldatul căzut pe câmpul de onoare să fie pomenit de preot în fiecare duminică la Sfânta Slujbă”[61].

[56] Ioan Scurtu, *Istoria românilor în timpul celor patru regi (1866–1947*), ediția a III-a, vol. IV, Bucureşti, Editura Enciclopedică, 2010, p. 31.

[57] *Ibidem*, p. 43.

[58] Serviciul Arhive Naționale Istorice, Suceava, Fond *Primăria Poieni-Solca*, nr. 472, dosar 1/1941, f. 35.

[59] *Ibidem*, f. 40.

[60] *Ibidem*, f. 48.

[61] *Ibidem*, f. 54.

BDD-A32743 © 2018 Institutul „Bucovina” al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-18 20:53:15 UTC)

Soldatul Hojbotă Ilarion din satul Poieni-Solca, Regimentul 2 Transmisiuni, a fost dat dispărut la data de 19 noiembrie 1942. Prin adresa numărul 50 275/02.04.1943, autoritățile militare au cerut informații despre starea civilă a soldatului, pentru a se elibera un carnet de drepturi urmaşilor celui dispărut. În aceste condiții, s-a format o comisie în satul Poieni-Solca alcătuită din: Jucan Vasile, primar, Tonuț Gheorghe, preceptor, Archip Boca, notar, Teodor Bodnariu, paroh şi Toderaş Gheorghe, delegatul sătenilor. Comisia formată a arătat că soldatul nu este căsătorit şi nu are urmaşi, constatându-se că „nu-i îndreptățit la un ajutor lunar”[62].

Soldatul Toderaş Pantelimon din satul Poieni-Solca, Regimentul 6 Vânători, născut în 1923, a dispărut în luptele de la Cotul Donului, în ziua de 1 ianuarie 1943. Acest soldat a lăsat în urmă pe soția sa, Toderaş Domnica şi trei copii, Paraschiva, Gavril şi Niculai. Prin bunăvoința autoritărilor locale, familia acestui soldat a primit o pensie lunară de 2 775 de lei[63].

Sergentul Fluture Pantelimon din satul Poieni-Solca, Batalionul 81 Pionieri, decorat în timpul războiului cu Medalia „Bărbăție şi Credință”, Clasa a III-a, „şi-a jertfit viața pe altarul patriei în urma unei explozii provocată de o mină aşezată de bravul soldat contra inamicului din Răsărit”[64]. Acest tânăr a fost înmormântat în Cimitirul Eroilor din Odessa.

În retragerea armatei române, după bătălia de la Stalingrad, au mai căzut poienari pe frontul din Moldova. Soldatul Creangă Vasile din satul Poieni-Solca a trecut cu Regimentul 17 Artilerie în zona de operațiuni militare, ordin nr. 17 şi a luat parte la lupte până la data de 23 august 1944, dispărând în luptele de la Brand – Bacău, în retragerea de pe frontul U.R.S.S.[65] În astfel de lupte, pe frontul din Moldova a dispărut şi soldatul Tilihoi Teofil din Batalionul 14 Pioneri, iar dispariția a fost anunțată la 23 august 1944[66]. Dintre cei care au supraviețuit războiului, unii poienari îşi mai amintesc. „Despre al Doilea Război Mondial pot spune următoarele: am fost încorporat pe 4 iulie 1944 şi am fost eliberat pe 15 martie 1945. Am fost, în perioada 23 august 1944 – 31 august 1945, pe front în Oltenia şi căutam partizani, îi arestam pe nemți. Am depus jurământul de credință regelui meu, Mihai I, de două ori, la Romanți, în Oltenia şi în Iaşi, în fața Mitropoliei, fiind în Regimentul 24 Infanterie Antecar. Vreau să mai zic că România a fost distrusă de americani, ei ne-au bombardat, iar mai apoi ne-au vândut la ruşi”[67].

În contexul evenimentelor din anul 1944, locuitorii din satul Poieni-Solca au fost obligați să părăsească satul şi aşa a început procesul de evacuare, un alt moment trist al războiului mondial. Relatările localnicilor sunt emoționante şi triste: „(...) îmi amintesc şi acum, a venit veste în sat că trebuie să plecăm. Eram

[62] *Ibidem*, f. 16.
[63] *Ibidem*, f. 25.
[64] *Ibidem*, f. 31.
[65] *Ibidem*, f. 46.
[66] *Ibidem*, f. 13.
[67] Interviu cu Ion Galeş, 2 august 2016.

BDD-A32743 © 2018 Institutul „Bucovina” al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-18 20:53:15 UTC)

singură, cu doi copii, unul avea opt luni şi celălalt cinci ani. Nu ştiam ce să fac, de cine să mă rog să mă primească să merg cu ei. Am luat câteva straie (haine) într-o traistă, am luat şi ceva de mâncare, apoi, cu un copil în braţe şi celălalt de mână, vaca de funie şi am plecat. Acasă am lăsat tot ce mai aveam, nu ştiam dacă o să-mi mai văd casa vreodată. Căutam pe cineva cu o căruţă, ca să pot înjuga vaca şi să pot lua mai multe lucruri, dar nu am găsit. Soacra mea, care avea două care, nu m-a primit nici cu vaca, nici nu a dorit să-mi dea un car. Aşa că am plecat cu Dumnezeu în gând şi după multe zile am ajuns la Broscăuţi, aproape de Dorohoi. La Broscăuţi mai erau oameni din sat, [...] a fost greu. Când m-am întors acasă, am găsit numai buruieni şi ceaunul aruncat în grădină. Cu acel ceaun mi-am crescut copiii. Viaţa a fost grea, oameni răi am întâlnit unde nu mă aşteptam, dar este bun Dumnezeu că ne mai ţine pe Pământ”[68].

Un alt locuitor al comunei Poieni-Solca îşi aminteşte: „În 1944 a fost cel mai dificil an, am fost obligaţi de ruşi să plecăm. Ne-au scos cu parii din gospodărie şi animalele se ţineau după noi, parcă simţeau şi ele primejdia. Am stat la Broscăuţi de primăvară până la Sfânta Maria. După ce ne-am întors acasă, moarte între oameni, mureau din cauza tifosului câte 13–14 oameni pe zi”[69].

După terminarea războiului, oamenii din Poieni-Solca s-au întors în sat şi a urmat o foamete puternică, care a durat doi ani, 1946 şi 1947, când „era greu cu mâncarea, s-a ajuns ca să se mănânce ştevie de pe câmp. Tata a vândut o găină pe 2 kg de făină de porumb, ca să avem un pic de făină în casă. Îmi amintesc că vecinul nostru, Dumitru Petri al lui Manole a vândut 30 de bârne de brad, de 8 metri, pe 30 kg de făină de porumb. Preţul a fost mare, dar foametea îşi făcuse loc printre oameni şi era greu de suportat”[70].

Colectivizarea comunei Poieni-Solca

După ce a ocupat teritoriul ţării noastre, Stalin a impus propriul său sistem social. Astfel a fost impus primul guvern procomunist, la 6 martie 1945, condus de Petru Groza[71]. Ministrul adjunct de externe sovietic, Andrei Vâşinski şi-a impus voinţa cu forţa în România şi după ce a izbit cu pumnul în masă şi a înconjurat palatul cu tancuri, regele a fost obligat să-l accepte ca prim-ministru pe cel care i-a ajutat pe comunişti să preia puterea, între martie 1945 şi sfârşitul anului 1947[72].

La 23 martie 1945, guvernul Petru Groza legifera noua reformă agrară, prin care erau expropriate 1 468 946 ha şi astfel erau împroprietărite 917 777 de familii

[68] Interviu cu Elisaveta Leşan.
[69] Interviu cu Pamfil Jucan, 1 august 2016.
[70] Interviu cu Gheorghe Hancescu, 8 mai 2016.
[71] Nicolae Baciu, *Agonia României 1944–1948*, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1990, p. 224.
[72] Neagu Djuvara, *O scurtă istorie a românilor povestită celor tineri*, Bucureşti, Editura Humanitas, 2008, p. 253–254.

BDD-A32743 © 2018 Institutul „Bucovina” al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-18 20:53:15 UTC)

de ţărani. Această măsură a urmărit un scop politic, încercându-se atragerea ţărănimii de partea comuniştilor[73].

De această măsură au beneficiat şi locuitorii satului Poieni-Solca. Astfel au fost împroprietărite, la 14 februarie 1948, 98 de persoane, cu o suprafaţă de 41 ha în Poieni-Solca, Arbore şi cei mai mulţi în comuna Clit[74].

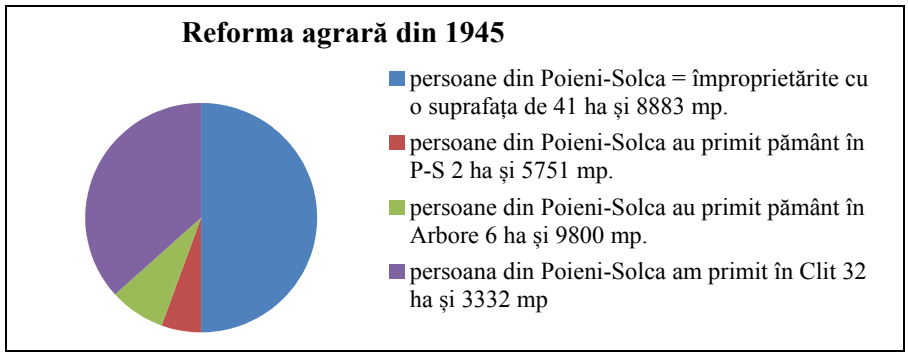

Fig. 2. Datele au fost adunate de la Serviciul Arhive Naţionale Istorice, Suceava, *Primăria Poieni-Solca*, Fond 472, dosar 1/1948, f. 51.

Până în 1949, comuna Poieni-Solca s-a refăcut din punct de vedere economic, iar instituţiile şi-au reluat activitatea. La 2 martie 1949, proprietatea asupra pământului a fost luată din mâinile particularilor, au fost lichidaţi vechii moşieri, iar pământul, efectivele de animale şi echipamentul proprietarilor care deţinuseră terenuri până la maximum 50 ha au fost expropriate fără compensare, în temeiul legii agrare din 1945. Un milion de ha au fost comasate pentru a se crea gospodării colective. Cei mai mulţi ţărani au fost organizaţi în gospodării de stat, iar rezistenţa faţă de colectivizare, nerespectarea cotelor, întârzierile în plata impozitelor sau în efectuarea muncilor agricole au avut drept rezultat aruncarea în închisoare a circa 80 000 de ţărani. Colectivizarea a fost încheiată în 1962[75].

Regimul comunist avea să-şi pună amprenta şi în comuna Poieni-Solca. Oamenii au fost obligaţi să plătească ruşilor cotele în produse agricole, iar mai apoi să renunţe la proprietatea asupra pământului. Unii oameni au refuzat să se înscrie în colectiv, deoarece pământul era singura cale de a asigura traiul de zi cu zi pentru familie. Dintre aceştia, Petrea al lui Gavril al lui Petru Leşan s-a remarcat în lupta cu autorităţile locale, refuzând să cedeze regimului comunist proprietatea asupra

[73] Dumitru Şandru, *Proprietatea funciară rurală din România*, *de la reforma agrară din 1945 până la colectivizarea agriculturii*, în „Anuarul Institutului de Istorie şi Arheologie «A.D. Xenopol»”, tomul XXVII, 1990, p. 121–122.

[74] Serviciul Arhive Naţionale Istorice, Suceava, Fond *Primăria Poieni-Solca*, nr. 472, dosar 1/1948, f. 51.

[75] Denis Deletant, *România sub regimul comunist*, ediţia a II-a, traducere de Delia Păzdolescu, Bucureşti, Fundaţia Academica, 2006, p. 91–93.

BDD-A32743 © 2018 Institutul „Bucovina” al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-18 20:53:15 UTC)

pământului. Fiul său, Leşan Dumitru îşi aminteşte şi astăzi: „Când au venit acasă la noi Hojbotă Zaharie, primar, Vasile Hojbotă al lui Terente, Pintilei Gheorghe şi Macoveiciuc Gheorghe, ultimii doi din partea Miliției, tata s-a dus în livadă să sape cu hârlețul, făcându-se că nu-i observă. Vasile al lui Terente a mers la el şi l-a forțat să vină să semneze înscrierea în colectiv. Pentru că tata a refuzat, unul dintre ei l-a lovit cu arma peste mâna şi i-a rupt mâna, deoarece nu a vrut să semneze hârtiile. După această întâmplare, a primit 45 de zile de spitalizare. Eu m-am dus la Miliție şi am cerut dreptate pentru tata. Autoritățile mi-au spus că dacă se înscrie în colectiv, o să pot să-mi cer dreptatea, altfel nu. Tata a avut 6 ha de pământ, două fălci reprezentau pământul din livadă şi acesta nu a fost înscris în colectiv, iar restul a fost luat de comunişti şi fără semnătura lui. Aşa a reuşit să-şi lucreze livada, pământul său, fără s-o predea comuniştilor sau colectivului. Tata şi cu Gheorghe al lui Mihalache au fost singurii din comuna Poieni-Solca care nu au cedat proprietatea asupra pământului”[76].

Un alt cetățean din Poieni-Solca îşi aminteşte următoarele lucruri despre modul în care s-a făcut colectivizarea în comună: „colectivul a fost un bucluc mare, am fost contra colectivului, dar căutau să mă convingă şi am stat fugar în Botoşana, la Hanțescu, un prieten, pentru că el era înscris în colectiv şi locuiam acolo deoarece bănuiam că la unul înscris nu o să mă caute. Nevasta a rămas acasă şi într-o zi au venit doisprezece oameni, de la Primărie, preotul Păduraru şi câțiva străini. Despre acei oameni străini spuneau că sunt inspectori, dar erau nişte țigani din Pârteşti, nişte golani. M-au căutat prin podul şurii şi cu furcile umblau prin fân, poate o să mă găsească. Nevasta a fost amenințată să se înscrie şi atunci ea s-a înscris cu pământul deoarece i-a fost teamă. Eu am zis: «nu mă înscriu chiar dacă puşca o văd». Într-un final, mi-au luat pământul şi eu nici în ziua de astăzi nu m-am înscris la colectiv. Vorbesc cu patimă despre acea perioadă pentru că a fost greu, iar unii din sat uitase(ră) ce este omenia. Fără pământ, nu era de trăit în Poieni şi m-am dus şi m-am angajat la Suceava. Acolo am lucrat douăzeci şi trei de ani fără o zi lipsă. Aşa au stat lucrurile pe vremea aceea[77].

În încercarea de a se demonstra că noul regim doreşte binele poporului, în comuna Poieni-Solca, ce aparținea de Gura Humorului, s-a apobat, la data de 19 mai 1952, planul cheltuielilor pentru înfrumusețarea Căminului Cultural, sub semnătura preşedintelui Sfatului Popular, Hojbotă Zaharie[78]. Căminul Cultural a luat ființă la 26 aprilie 1943, din inițiativa intelectualilor din comună, iar primul director a fost Ilie Oniga, preşedinte fiind numit preotul comunei[79].

În perioada comunistă a avut loc cooperativizarea agriculturii şi astfel în comuna Poieni-Solca a luat ființă, în 1961, Gospodăria Agricolă de Producție

[76] Interviu cu Dumitru Leșan, 7 aprilie 2016.
[77] Interviu cu Pamfil Jucan, 1 august 2016.
[78] Serviciul Arhive Naționale Istorice, Suceava, Fond *Primăria Poieni-Solca*, nr. 472, dosar 9/1952, f. 1.
[79] *Ibidem*, f. 2.

BDD-A32743 © 2018 Institutul „Bucovina” al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-18 20:53:15 UTC)

numită „Drumul Belşugului”. Apoi, CAP-ul din Poieni a înregistrat în anul 1970 următoarea situație: avea 1 010 ha teren agricol, din care 612 ha teren arabil. Din suprafața respectivă, doar 23,7% era redată agriculturii şi se cultivau 9% grâu, 4,8% porumb, 13,8% cu cartofi, 1,4% cu legume, iar restul cu alte culturi[80].

În anul 1968, Poieni-Solca s-a transformat din comună în sat şi astfel s-a reuşit alipirea de oraşul Solca, fără a se ține seama de voința locuitorilor. În aceste condiții, prosperitatea aşteptată a întârziat să apară în Poieni-Solca, deoarece autoritățile de la Solca au tratat comuna ca pe o anexă a oraşului, iar localnicii nu s-au împăcat niciodată cu această povară.

Ca urmare a înființării C.A.P.-ului, în anul 1962, pentru lucrările terenului agricol s-a înființat o secție de mecanizare a agriculturii trei ani mai târziu, în anul 1965. Această secție a fost condusă de Gavril Muşină timp de 30 de ani şi era proprietate de stat. A deținut în medie un număr de 10–15 tractoare şi toată gama de maşini agricole: pluguri, grape cu discuri, semănători, cultivatoare, remorci pentru transport, necesare pentru lucrările agricole. În anul 1971, s-a construit un atelier mecanic care să rezolve problemele de reparație la tractoare şi maşini agricole. Pe lângă tractoare şi utilaje agricole, secția a mai avut un număr de cinci combine pentru recoltarea cerealelor păioase. Secția de mecanizare a funcționat până în anul 1995, când aceste unități de stat s-au dizolvat sau au fost privatizate. Această secție a avut în medie un număr de 10–15 angajați (mecanici agricoli), dintre care în prezent unii sunt pensionari de stat, alții au decedat[81].

În comuna Poieni-Solca, în această perioadă, nu exista magazin alimentar şi trebuia să te deplasezi la Solca, unde, pentru o bucată de pâine, se stătea la cozi infernale. Locuitorii au înființat o moară unde să macine porumbul. Moara din comuna Poieni-Solca a fost construită în anul 1968, din donații publice, în timpul preotului Cărăuşu, care a dăruit 5 000 de lei pentru realizarea ei. Este construită pe o suprafață de 88 mp, clădirea este tip parter, cu pereții din cărămidă şi acoperişul tip şarpantă, cu învelitoare de azbociment[82].

În 1990, C.A.P. Poieni s-a desființat, iar locuitorii comunei şi-au reprimit proprietățile pe care le deținеau înainte de colectivizare. Din 1989 până în 2007, comuna s-a aflat sub administrația Primăriei de la Solca, iar investițiile nu au îmbunătățit nivelul de trai al locuitorilor. Un lucru ce merită apreciat a fost înființarea Poştei din Poieni-Solca, la data de 1 august 2000, prin autorizația cu numărul 1 740/ 01.08.2000, ce se înscrie regionalei Iaşi[83].

La inițiativa unor oameni cu dragoste față de locurile natale, satul Poieni-Solca a devenit comună şi s-a înființat Primăria Poieni-Solca. Un rol hotărâtor l-au avut: profesorul Simion Toderaş; actualul primar al comunei, Jucan Simion; profesorul Galiş Sorin-Nicolae şi majoritatea celor care lucrează în Primăria Poieni-Solca. Toți au studiat la şcoala din comună.

[80] Simion Toderaş, *op. cit.*, p. 5.
[81] Interviu cu Gavril Mușină, 10 august 2016.
[82] *Inventarul public al comunei Poieni-Solca*, anexa nr. 79 din 20.V.2011.
[83] Interviu cu Petrică Repciuc, 1 iunie 2016.

BDD-A32743 © 2018 Institutul „Bucovina” al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-18 20:53:15 UTC)

Munca lor a fost susținută de majoritatea covârşitoare a celor prezenți la referendumul din 29 august 2004, când s-a decis ca satul Poieni-Solca să devină comună. Începând cu 2007 (Legea nr. 63 din 22 martie 2007), comuna Poieni-Solca se înscrie în rândul celor mai frumoase comune din județul Suceava. În prezent, sediul Primăriei Poieni-Solca este construit pe o suprafață de 216 mp, clădirea este tip parter, cu pereții din cărămidă, planşee din lemn şi acoperiş din şindrilă. Această clădire a fost construită în anul 1965 şi o perioadă a funcționat ca centru medical, apoi a devenit clădire unde a funcționat grădinița, iar din 2007, după ce s-a construit o grădiniță nouă, a devenit sediul Primariei Poieni Solca[84].

De-a lungul timpului, în istoria comunei Poieni-Solca s-au remarcat: Toader Flutur, Onofrei al Henri, Gheorghe al Henri, Ion Calmințchi, Mitrofan Solcan, Iacob Galeş, Nicolai Galeş, Costan Lăzăreanu, Petrea Toderaş, Gavril Toderaş, Petrea Lupului, Ion Galeş, Gavrilă al lui Gheorghe Toderaş, Alexă Lăzărean al lui Costan, Petrea al lui lui Simion Toderaş, Ştefan al Petri Lupului, Vasile al lui Petru al lui Simion. Aceştia sunt gospodarii care au condus obştea sătească între anii 1790 şi 1924[85]. În funcție de evoluția istorică a comunei, au urmat şi alți gospodari: Vasile Toderaş, Ioan Hojbotă, Vasile Jucan, Hojbotă Zaharie, Slevoacă Andrei, iar după colectivizare un rol important în administrarea lucrărilor agricole şi în administrația locală din Poieni îl aveau preşedinții de C.A.P. Până la desființarea acestor cooperative agricole de producție, s-au impus ca preşedinți: Lăzărean Vladimir al lui Vasile al Dochiei, Buburuzan Zaharie al lui Andrei, Flutur Gheorghe, zis Botşănarul, Lăzărean Gavril al lui Andrei al lui Petrea şi Toderaş Pantelimon al lui Andrei. După 1989, satul a continuat să fie administrat de Primăria oraşului Solca, iar din 2007 primar al comunei Poieni-Solca este Jucan Simion[86].

Învățământul în comuna Poieni-Solca

Modul de organizare şi funcționare al şcolilor din Bucovina a fost reglementat prin legi şi ordine ministeriale valabile pentru toate provinciile Monarhiei.

Guvernatorul țării, Enzenberg, nu a fost mulțumit de vechea organizare a şcolilor moldoveneşti şi nu vedea cu ochi buni faptul că episcopul de Rădăuți trimitea surplusul fondului mitropolitului din Iaşi. S-au deschis şcoli primare cu predare în limba română şi germană, ceea ce din punct de vedere pedagogic era o imposibilitate. În 1786, şcolile trec sub supravegherea inspectorului general din Leov, apoi în 1814 sub cea a unui inspector şcolar al Bucovinei[87].

Legea învățământului din 1869 arată că şcoala primară este luată de sub supravegherea bisericii, unde stătuse două decenii şi e trecută în seama statului.

[84] *Inventarul public al comunei Poieni-Solca*, anexa nr. 79 din 20.V. 2011.
[85] Solovăstru Flutur, *op. cit*., p. 161.
[86] Interviu cu Dumitru Leşan, 7 aprilie 2016.
[87] Constantin Loghin, *Istoria literaturii române din Bucovina 1775–1918*, Cernăuți, Editura „Alexandru cel Bun", 1996, p. 30–32.

BDD-A32743 © 2018 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-18 20:53:15 UTC)

După adoptarea acestei legi se constată anumite lipsuri în şcolile situate în satele locuite de români. Totuşi, cele mai multe sate fără şcoală sunt cele româneşti. În momentul în care Consistoriul bisericesc a predat statului conducerea şcolară, în 1870, i-a predat şi proiectul pentru ridicarea de 104 şcoli noi, iar cele mai multe erau propuse pentru satele româneşti[88].

Prin Legea ţării din 30 ianuarie 1873, comuna Poieni-Solca a fost obligată să-şi construiască şcoală de o clasă. În urma acordului dat de Consiliul şcolar al ţării în 24 mai 1885, s-a început zidirea şcolii de o clasă, care a fost terminată la sfârşitul lui octombrie 1887. Şcoala din Poieni-Solca şi-a început activitatea la 6 noiembrie 1887, cu 100 de elevi, iar primul învăţător al ei a fost Cornel Vasilovici[89].

La data de 23 iunie 1893, Consiliul şcolar al ţării a aprobat deschiderea clasei a II-a la şcoala din Poieni-Solca. Începând cu data de 20 februarie 1896, clasa a II-a a funcţionat prin numirea învăţătorului Ion Ciornei. La data de 14 mai 1901 a luat fiinţă clasa a III-a, iar la data de 16 februarie 1903 a fost acceptată şi clasa a IV-a[90]. Activitatea didactică la clasa a III-a a început la 15 septembrie 1901 şi la clasa a IV-a la 16 februarie 1903. În 1905 a luat fiinţă şi clasa a V-a, care funcţiona intr-o clădire din lemn, lângă clădirea din cărămidă[91]. Clădirea pentru cele patru clase înfiinţate a costat 32 000 de coroane. Până la izbucnirea războiului din 1914, şcoala era în cea mai bună stare de funcţionare, cu patru clase sistematizate şi o clasă paralelă, exista şi o bibliotecă. În plus, dintre cele cinci cadre didactice, patru erau definitive şi una provizorie[92].

Conform legii din 9 aprilie 1870, învăţătorii erau remuneraţi astfel: salariul anual al învăţătorilor titulari era de 800 florini şi un spor de 150 de florini, iar la fiecare 5 ani de vechime în muncă salariul creştea cu câte 200 de florini. Suplinitorii care ocupau posturile vacante primeau un salariu de 600 de florini anual[93].

Anul şcolar 1915/1916 a fost întrerupt din cauza războiului, iar în acest an învăţătorul Vasile Leşan a fost numit director provizoriu la şcoala cu patru clase din Poieni-Solca[94]. După Primul Război Mondial, şcoala din Poieni-Solca şi-a reluat activitatea la 30 mai 1919, în casa primarului din acea perioadă, Petru al lui Simion Toderaş. După o lună, la 30 iunie 1919, s-a încheiat anul şcolar 1918/1919[95]. Anul şcolar 1919/1920 a început după repararea a două săli de clasă, la data de 23 februarie 1920. Au fost înscrişi în acest an 398 copii şi au frecventat doar 38. Anul şcolar 1920/1921 a început la data de 20 spetembrie 1920, activitatea şcolară s-a desfăşurat în bune condiţii, încheindu-se la 30 iunie 1921[96]. Astfel, activitatea

[88] *Ibidem*, p. 199.
[89] Manuscris anonim, *Şcoala Poieni-Solca*, nr. 521/19.07.2016, p. 1.
[90] *Ibidem*, p. 2.
[91] *Ibidem*, p. 2–3.
[92] *Ibidem*, p. 3.
[93] Ligia-Maria Fodor, *Învăţământul secundar în Bucovina (1816–1918*), Bucureşti, Editura Etnologică, 2014, p. 54.
[94] Manuscris anonim, *Şcoala Poieni-Solca*, nr. 521/19.07.2016, p. 3.
[95] *Ibidem*, p. 4.
[96] *Ibidem*, p. 4–5.

BDD-A32743 © 2018 Institutul „Bucovina” al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-18 20:53:15 UTC)

şcolară din comuna Poieni-Solca va intra într-un proces de normalitate şi se va realiza o organizare eficientă a şcolii. Dacă până în 1924 s-au menținut cele patru clase, din anul şcolar 1924/1925 apare clasa a V-a, în anul şcolar următor apare clasa a VI-a, iar în anul şcolar 1927/1928 apare clasa a VII-a. Cadrele didactice din anul şcolar 1927/1928 erau Leşan Vasile, director, Vasile Ciobotaru, Vasile Dorohan, Leşan Elvira, Nistor Olaru, Filaret Moldoveanu şi C. Filaret[97].

Clasa	**IA**	**IIB**	**II**	**III**	**IV**	**V**	**VI**	**VII**	**Total**
Înscrişi	39	38	43	34	48	43	31	13	289
Frecvenți	34	30	36	29	48	43	30	13	263
Promovați	23	20	20	23	31	24	20	12	183

Fig. 3. Situația şcolară din anul şcolar 1927–1928, Registrul de procese-verbale de la Şcoala Gimnazială Poieni-Solca.

În perioada 1924/1925–1927/1928 se va înregistra şi o fluctuație a cadrelor didactice, au avut loc numiri şi detaşări care erau firești pentru acea perioadă, dar care influențau negativ desfăşurarea învățământului din Poieni-Solca. În plus, cei mai mulți învățători erau absolvenți de clase liceale[98].

În 1929, la data de 5 februarie, conducerea şcolii a fost preluată de Olaru Nistor, dar la 24 iunie 1929, directorul Şcolii din Poieni-Solca este transferat, în aceeaşi calitate, la Adâncata-Dumbrava. La 1 iulie 1929 a fost numit în funcția de director al şcolii Gorcea Roman. Apoi, după obținerea gradului I, profesorul Vasile Leşan a dobândit funcția de director, la începutul anului şcolar 1931/1932. Directorul şcolii, Vasile Leşan a fost alături de cadrele didactice, aşa cum s-a întâmplat în anul 1934, când la şcoală au fost numiți ca învățători Oniga Ilie şi Oniga Silvia, iar Leşan Vasile le cedează locuința şcolii[99]. La sfârşitul anului şcolar 1936/1938, Vasile Leşan a ajuns la vârsta pensionării şi în locul său a fost numit Oniga Ilie.

În cursul anului şcolar 1940/1941, şcoala a funcționat cu un număr de 355 de elevi şi cu următorii învățători: Oniga Ilie, Oniga Silvia, Câmpean Ilie, Anastasia Vasile, Oprescu Ioan, Caba Florian, Dina Dimitrie şi Andronic Elena. În anul următor, 1941/1942, numărul elevilor a crescut la 378, iar în anul şcolar 1942/1943 şcoala va funcționa cu un număr de 312 elevi şi cinci învățători[100].

În anul 1944, a avut loc evacuarea populației din sat, iar anul şcolar 1945/1946 şi-a început cursurile la data de 10 octombire 1945 cu un număr de 480 de copii înscrişi. Şcoala avea opt posturi sub conducerea domnului Oniga Ilie, dar învăță-

[97] Simion Toderaş, *op. cit*., p. 4.
[98] Manuscris anonim, *Şcoala Poieni-Solca*, nr. 521/19.07.2016, p. 6–9.
[99] *Ibidem*, p. 11.
[100] *Ibidem*, p. 13.

BDD-A32743 © 2018 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-18 20:53:15 UTC)

mântul a început cu doi învățători prezenți: Oniga Ilie şi Oniga Silvia, deoarece războiul marcase viața tuturor locuitorilor. În tragicul război a sfârşit şi învățătorul Câmpeanu Ilie, născut în județul Dolj şi numit la şcoala din Poieni-Solca în anul 1935. În şcoală a fost un bun învățător, iar în afara şcolii un bun gospodar. A înființat cooperativa de consum pentru săteni, a organizat serbări şcolare, cu ocazia cărora le vorbea sătenilor dându-le sfaturi frumoase şi folositoare, iar în timpul războiului a fost luat prizonier, a luptat în divizia „Tudor Vladimirescu" pentru eliberarea Ardealului. Şi-a găsit sfârşitul pe frontul din Ungaria şi a murit în brațele consăteanului său, Zaharie Hojbotă din comuna Poieni-Solca[101].

Anul şcolar 1946/1947 a început cu un număr de 398 de elevi înscrişi şi opt învățători: Ilie Oniga, Silvia Oniga, Ion Armeanu, Silvia Armeanu, Olivia Latiş, Ana Mirăuță, Pintiliei Ciornei şi Galeş Dumitru. În acest an şcolar, în ziua de 11 octombrie 1946 se stinge din viață Vasile Leşan, cel care slujise şcoala 37 de ani[102].

În perioada comunistă, decretul numărul 175 pentru reforma învățământului, emis de Prezidiul Marii Adunări Naționale la 3 august 1948, reprezenta o rupere totală față de sistemul învățământului românesc de până la cel de-al Doilea Război Mondial. Învățământul devine laic şi organizat exclusiv de stat, cu scopul înlăturării „neştiinței de carte"[103].

După cum se prezintă datele în Registrul de inspecții, şcoala din Poieni-Solca, condusă de directorul Buicliu Iacob, funcționa cu şapte clase în anul 1960 şi aparținea de Raionul Gura-Humorului. Şcoala era bine îngrijită, clasele curate, amenajate simplu dar cu gust, materialul didactic era recondiționat, iar mobilierul reparat.

În procesul-verbal încheiat la 21 aprilie 1962 de Chelmuş Felonica şi Ababei Mihai, apare expresia „şcoala de opt ani", cu referire la Şcoala din Poieni-Solca, dar în procesul-verbal din 16 martie 1964, când director al şcolii era Halip Emilian, apar înscrişi 283 de elevi şi cei care frecventau erau repartizați în şapte clase, după cum urmează: clasa I – 40 de elevi, clasa a II-a – 36 de elevi, clasa a III-a – 39 de elevi, clasa a IV-a – 38 de elevi, clasa a V-a – 53 de elevi, clasa a VI-a – 39 de elevi şi clasa a VII-a – 38 de elevi.

Şcoala Generală Poieni-Solca, cu opt clase, funcționa în anul 1966, când a fost inspectată de domnul Munteanu Nicolae, şeful secțiunii de învățământ al Sfatului Popular, iar situația şcolară se prezenta astfel: erau înscrişi 344 de elevi, 332 frecventau, 265 erau prezenți şi doar 12 neşcolarizați.

Situația şcolară din anul 1966, prezentată în Registrul de procese-verbale al Şcolii din Poieni-Solca:

[101] *Ibidem*, p. 15.
[102] *Ibidem*, p. 17.
[103] Dinu C. Giurescu, Alexandru Ştefănescu, Ilarion Tiu, *România şi comunismul*, București, Editura Corint, 2010, p. 108.

BDD-A32743 © 2018 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-18 20:53:15 UTC)

CLASA	ÎNSCRIŞI	FRECVENŢI	PREZENŢI	NEŞCOLARIZAŢI
Clasa I	39	39	39	0
Clasa a II-a	41	41	41	0
Clasa a III-a	45	45	45	0
Clasa a IV-a	37	37	37	0
Clasa a V-a	37	37	18	0
Clasa a VI-a	50	47	32	3
Clasa a VII-a	47	43	24	4
Clasa a VIII-a	48	43	29	5
TOTAL	**344**	**332**	**265**	**12**

Fig. 4. Situaţia şcolară din anul1966,
Registrul de procese-verbale de la Şcoala Gimnazială Poieni-Solca.

Pe lângă directorii şcolii menţionaţi mai sus, această funcţie a mai fost deţinută de următorii profesori: Lutec Gheorghe, Petriuc Ecaterina (între anii 1974 şi 1989, perioadă în care şcoala a funcţionat cu zece clase), Galeş Trandafira (1989–1990), Filipescu Nicolae (1990–1991), Besenyei Eugen (1991–2006), Toderaş Simion (2006–2015) – primul director care provenea din comuna Poieni-Solca, şi Galiş Zamfira-Violeta (2015 până în prezent).

Astăzi, şcoala funcţionează cu clasele I–VIII. De şcoală aparţine şi Grădiniţa cu program normal Poieni-Solca, care funcţionează în clădirea nouă, construită după anul 2007. În anul şcolar 2015/2016, efectivele de elevi se prezentau astfel:

NIVEL PREŞCOLAR 36 ELEVI		**NIVEL PRIMAR 90 ELEVI**				**NIVEL GIMNAZIAL 85 ELEVI**			
Grupa mijlocie: **16** elevi;	Grupa mare: **20** elevi;	Clasa pregăti-toare: **20** elevi;	Clasa I **24** elevi;	Clasa a II-a: **20** elevi;	Clasa IV: **26** elevi;	Clasa a V-a: **23** elevi;	Clasa a VI-a: **20** elevi;	Clasa a VII-a: **26** elevi;	Clasa a VIII-a: **16** elevi;
TOTAL 211									

Fig. 6. Situaţia şcolară din anul şcolar 2015/2016,
Registrul de procese-verbale de la Şcoala Gimnazială Poieni-Solca.

Pe băncile acestei şcoli şi-au început drumul spre profesie numeroşi profesori, medici, economişti, preoţi şi ingineri.

Biserica Ortodoxă cu hramul „Naşterea Maicii Domnului” din comuna Poieni-Solca

„Greu, cu adevărat greu este, ca în orice obşte închisă, să trăieşti în pace şi armonie cu ceilalţi vieţuitori, să le înduri felul particular de a fi, a se purta şi a trăi” (Nicolae Steinhardt – *Dăruind vei dobândi*).

După unirea Bucovinei din 1918, Mitropolia Bucovinei a evoluat în cadrul Bisericii Ortodoxe Române[104].

[104] http://www. Patriarhia. ro, p. 2 (accesat la 30 iunie 2018).

BDD-A32743 © 2018 Institutul „Bucovina” al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-18 20:53:15 UTC)

După întemeierea satului, enoriaşii din Poieni-Solca aparţineau de parohia Botoşana. Prima biserică din sat a fost primită în dar de la Botoşana, era o bisericuţă din lemn şi a fost dăruită de preotul Gheorghe Cantemir, în 1797 sau 1816, datele sunt neclare deoarece în timpul celui de-al Doilea Război Mondial arhiva bisericii a fost distrusă. În anul 1936, bisericuţa a fost dăruită parohiei din Dragoşa, comuna Frumosu şi oamenii din Poieni au început să construiască una mai încăpătoare. Bisericuţa aceasta ce a fost strămutată din loc în loc ar fi fost construită pe la 1645. Astăzi se mai păstrează doar locul Sfântului Altar ce este însemnat cu o cruce[105].

„Primul cimitir al satului se întindea de la Dumitru al lui Iacob Toderaş către Gavril al lui Ştefan, cam pe unde locuieşte în prezent Gheorghe Rizan şi în timpul comunismului terenul a fost redat agriculturii şi în prezent nu este niciun semn care să indice acest lucru. Actualul cimitir se află în curtea bisericii”[106].

Biserica actuală este aşezată aproape de centrul satului. Construcţia a început în anul 1938 şi a fost finalizată în anul 1947, fiind sfinţită de Î.P.S Mitropolitul Emilian (1945–1948). De asemenea, biserica nu are un ctitor, deoarece este realizată prin contribuţia locuitorilor din Poieni-Solca. Forma bisericii este pe plan bazilical, cu un singur turn deasupra naosului şi două intrări cu pridvoare (în partea de vest se află un pridvor deschis, iar în partea de sud un pridvor închis). În plus, în partea de vest se mai găseşte o cameră unde se păstrează odoarele bisericii[107].

Pictura pereţilor interiori a fost realizată de Vusik, iar cei patru evanghelişti au fost pictaţi de Gheorghe Buburuzan, care a realizat şi pictura catapetesmei, în anul 1943. Din rândul obiectelor de valoare, amintim o pânză a pictorului Caminschi reprezentând scene din Judecata de Apoi şi chinurile iadului. Aceasta se păstrează de la biserica veche. În partea de vest a bisericii se află clopotniţa veche, construită din lemn, pereţii fiind protejaţi cu draniţă[108].

Biserica a avut mai multe clopote. Un clopot a fost turnat în anul 1867, în laboratorul lui Gheorghe Geib din Landertrau; un altul, de 1 200 kg, s-a realizat la Cooperativa „Gutinul” din Baia Mare, la data de 22 aprilie 1982, iar un clopot a fost dăruit bisericuţei de la Runc. Menţionăm faptul că în timpul preotului Popa Mirel s-a realizat o clopotniţă nouă, zidită din piatră[109].

Între anii 1992–1993, a fost executată toată pictura bisericii, de pictorul Nicolae Gavrilean din Gura Humorului, în tehnica frescă. La 1 decembrie 1988 este numit preot în parohia Poieni-Solca preotul Hojbotă Zaharel, fiu al satului. Preotul Zaharel s-a născut la 11 mai 1963, a absolvit Seminarul Teologic de la Mănăstirea Neamţ în anul 1984, a fost hirotonit preot la data de 14 februarie 1987 şi licenţiat în teologie în anul 1995, la Facultatea de Teologie Ortodoxă din cadrul Universităţii „Alexandru Ioan Cuza” din Iaşi.

[105] Solovăstru Flutur, *op. cit.*, p. 152.
[106] Interviu cu Gheorghe Hancescu, 8 mai 2016.
[107] Preot Zaharel Hojbotă, *Monografia Bisericii cu hramul „Naşterea Maicii Domnului” din Poieni-Solca*, 2001, p. 4.
[108] *Ibidem*, p. 4–5.
[109] *Ibidem*, p. 5.

BDD-A32743 © 2018 Institutul „Bucovina” al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-18 20:53:15 UTC)

Menționăm faptul că odată cu venirea preotului Hojbotă Zaharel credincioşii parohiei l-au sprijinit în realizarea următoarelor lucrări: a fost pictată biserica, s-a realizat mobilierul din lemn de stejar, din donațiile locuitorilor parohiei, la un meşter din Mănăstirea Humorului ce se numea Buburuzan Leonte. În plus, s-au mai realizat trotuare, s-a construit un lumânar, s-au aplicat duşumele noi şi s-a realizat gardul ce înconjoară cimitirul şi biserica[110].

În urma acestor ample lucrări, a avut loc resfințirea bisericii, la data de 3 septembrie 2000 (Duminica a IX-a după Rusalii), cu binecuvântarea P.S Corneliu Bârlădeanul, înconjurat de un sobor de preoți şi diaconi, de față fiind un mare număr de credincioşi din parohia Poieni-Solca şi împrejurimi. Casa parohială a fost construită de preotul Mihail Nedelco (4 iunie 1845 – 19 martie 1881), în anul 1866 şi dăruită parohiei.

Preoții care au păstorit în Parohia Poieni-Solca au fost:

Preoții Parohiei Poieni-Solca	**Atribuțiile preoților**	**Perioada în care au păstorit**
Gheorghe Cantemir	administrator parohialCajvana	septembrie 1824
Teodor Olinschi	administrator parohial	septembrie 1824 – februarie 1841
Mihai Sorocean	administrator parohial	8 februarie 1841 – 30 aprilie 1844
Constantin Hurjui	administrator parohial	2 noiembrie 1844 – 4 iunie 1845
Mihail Nedelco	administrator parohial	4 iunie 1845 – 19 martie 1881
Dimitrie Popescu	administrator parohial	19 martie 1881 – 6 ianuarie 1882
Gheorghe Popesu	administrator parohial	6 ianuarie 1882 – 1 ianuarie 1895
Teofil Vasiloschi	cooperator	4 martie 1895 – 26 mai 1895
Nicolae V. Sireteanu	paroh	26 mai 1895 – 11 mai 1903
Samoil Sauciuc	paroh	11 mai 1903 – 20 ianuarie 1919
Creangă Ion	cooperator	20 mai 1919 – 15 noiembrie 1920
Teofil Vasiloschi	paroh	15 noiembrie 1920 – 27 octombrie 1927
Simion Toderiuc	cooperator	27 octombrie 1927 – 20 aprilie 1928
Anton Zugrav	cooperator	20 aprilie 1928 – 5 mai 1929
Gheorghe Ştefiuc	administrator parohial	5 mai 1929 – 11 iunie 1933
Panfil Sahlean	paroh	11 iunie 1933 – 31 octombrie 1937
Nicolae Horju	paroh	31 octombrie 1937 – mai 1942
Mihail V. Tipa	administrator Parohia Solca	mai 1942 – septembrie 1942
Teodor Bodnariu	paroh	septembrie 1942 – 1 iulie 1946
Ioan Căjvăneanu	cooperator administrator paroh	1 martie 1947
Aurel Cimău	iconom stravrofor paroh	1 martie 1947 – 1 iulie 1952
Dragoş Păduraru	paroh	15 septembrie 1952–1963
Leonida Porembschi	paroh	1963–1965
Botoşanu Ioan	paroh	1965 – aprilie 1972
Adrian Cărăuşu	paroh	1 decembrie 1972 – 1 septembrie 1979
Popa Mirel	paroh	6 decembrie 1979 – octombrie 1988
Hojbotă Zaharel	iconom stravrofor paroh	1 decembrie 1988 –
Bernat Ilie	preot II	1 iunie 2003 –

Fig. 7. Datele au fost culese din Condica Bisericii cu hramul „Naşterea Maicii Domnului” din Poieni-Solca.

[110] *Ibidem*, p. 5–6.

BDD-A32743 © 2018 Institutul „Bucovina” al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-18 20:53:15 UTC)

În comuna Poieni-Solca există şi alte confesiuni creştine.

a) Biserica Adventistă

Biserica Adventistă din Poieni-Solca a luat ființă în anul 1921, iar clădirea a fost ridicată în 1966. Alături de clădirea veche s-a ridicat actuala biserică, în anul 1996, iar în prezent exisă 90 de persoane care îmbrățișează această confesiune.

Solovăstru Flutur din Poieni-Solca a pus bazele acestei biserici şi a avut de suferit pentru religie şi pentru convingerile sale. S-a născut în 1891 şi a murit în 1991. El este autorul primei lucrări cu caracter istoric despre comuna Poieni-Solca. Şi-a făcut studiile la Viena şi a învățat să vorbească: limba germană, limba rusă, înțelegea limba maghiară şi turcă. A fost trimis de austrieci pe frontul din Rusia şi de acolo trimitea informații austriecilor, deoarece pentru asta a fost pregătit.

În timpul Primului Război Mondial a fost rănit şi a ajuns într-un spital din Oradea, care aparținea Ungariei în anul 1914[111].

„În perioada 1939–1945, a fost acuzat că are o grupare secretă, dar el se întâlnea cu ceilalți frați şi îi încuraja să nu renunțe la Dumnezeu. Regimul de atunci l-a acuzat de înaltă trădare prin predare de schițe geografice cu puncte industriale şi unități militare la inamic şi a fost condamnat la moarte. Cât timp a fost arestat şi purtat din post în post de jandarmi, el a trimis o scrisoare către Marele Stat Major şi i-a înştiințat că autoritățile din zonă doresc să-i facă rău. Condamnarea a avut loc la Cernăuți, unde se aflau reprezentanții Curții Marțiale. Un condamnat are dreptul să se spovedească şi cum se ruga la Dumnezeu, au intrat nişte soldați cu o adresă şi condamnarea la moarte a fost anulată, deoarece nu apucase secretarul Curții de Justiție să scrie condamnarea. Aşa că el spunea: Dumnezeu m-a luat de la moarte şi m-a pus la viață. A fost un om care şi-a iubit şi respectat locul natal, oamenii din comună, familia şi biserica”[112].

b) Cultul creştin pentiscostal din comuna Poieni-Solca

Biserica penticostală din Comuna Poieni-Solca este autorizată a funcționa în conformitate cu prevederile statutului de organizare şi funcționare al cultului. Guvernul României a aprobat autoritățile de funcționare în 2008. Casa de rugăciune cu numele de „Biserica Apostolică Emanuel” îi adună în fiecare duminică pe reprezentanții celor 50 de familii care îmbrățişează această confesiune[113].

Concluzii

Istoria comunei Poieni-Solca nu poate fi concepută şi cunoscută separat de istoria țării noastre. Retraşi din zona Ilva Mare şi Ilva Mică, județul Bistrița-Năsăud, la sfârşitul sec. al XVIII-lea în acestă zonă de lângă Obcina Bucovinei, viitorii locuitori ai satului Poieni-Solca au pus bazele unei aşezări care astăzi este frumoasă şi prosperă. Întrucât în acea perioadă emigranții din Transilvania erau

[111] Solovăstru Flutur, *Carte de amintiri din viața mea*, caiet nr. 2, 1977, p. 9.
[112] Interviu cu Remus Flutur, 25 ianuarie 2015.
[113] Interviu cu Toader Cozmici, 15 februarie 2016.

BDD-A32743 © 2018 Institutul „Bucovina” al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-18 20:53:15 UTC)

pedepsiți de austrieci, poienițele de pe teritoriul viitorului cătun Poieni-Solca au fost folositoare şi au asigurat o viață liniştită pentru oameni. Aici găsim şi cauza pentru care locuitorii nu s-au remarcat în viața economică a regiunii din care făceau parte. La început, istoria satului Poieni-Solca s-a împletit cu cea a comunei Botoşana, iar spre sfârşitul secolului al XIX-lea satul Poieni-Solca a devenit comună, deci a dobândit o anumită formă de autonomie. Locuitorii satului s-au supus autorităților şi au luat parte la cele două războaie mondiale, sacrificându-se pentru țară, aşa cum au procedat toți românii.

Cu toate că solul comunei este specific zonelor de pădure, în perioada comunistă a luat ființă acea Cooperativă Agricolă de Producție care nu a adus prosperitatea mult aşteptată. Primii locuitori ai satului Poieni-Solca s-au retras din calea autorităților şi această idee, de a nu stârni interesul marilor conducători ai țării, a însoțit istoria administrativă a satului. Din sursele consultate s-a arătat că satul Poinei-Solca a aparținut de Botoşana, la începutul secolului al XX-lea satul devine comună, în perioada interbelică comuna era integrată în plasa Arbore, în timpul celui de-al Doilea Război Mondial, în procesele-verbale apare denumirea de sat ce aparținea de Botoşana, după război se revine la denumirea de comună ce era înscrisă Raionului Gura Humorului, apoi în 1968 comuna a fost transformată în sat pentru a putea fi alipită oraşului Solca. Din 2007, prin voința locuitorilor din Poieni-Solca, exprimată în mod democratic, s-a revenit la comună şi s-a ieşit de sub administrația de la Solca.

Dobândirea acestei autonomii a dus şi la consolidarea unor instituții: primărie, poliție, şcoală. În plus, au fost atrase fonduri europene care au contribuit la dezvoltarea economică a comunei. Un efort deosebit au depus autoritățile locale pentru asfaltarea drumului care leagă comuna de Botoşana, cu scopul facilizării accesului celor interesați să investească din punct de vedere economic şi astfel să fie integrată în circuitele economice ale țării.

Şcoala din Poieni-Solca, înființată în anul 1887, era cu regim de predare în limba română şi acest lucru s-a menținut pe tot parcursul stăpânirii habsburgice. Numărul elevilor înscrişi la şcoală era destul de mare, dar unii elevi nu frecventau şcoala deoarece până în perioada comunistă mulți copii erau puşi să muncească în gospodărie, pământul având o valoare mai mare decât învățatul la şcoală. Cu toate acestea, şcoala din Poieni-Solca a dat țării oameni importanți, în special în domeniul învățământului.

Funcția de conducere a şcolii a fost deținută, de la înființarea ei până în 2006, de profesori care nu proveneau din comună, iar profesorul Simion Toderaş a fost primul director din Poieni-Solca, cel care a îndrumat şi influențat în bine viața multor elevi, motiv pentru care rămâne cel mai iubit profesor de istorie din zonă.

Pentru că autoritățile vremii nu au investit în comună, localnicii au învățat să se autogospodărească în orice perioadă istorică şi aşa a luat ființă Biserica, construită cu sprijinul financiar al poienarilor, sau moara, ce a fost construită din donații publice. Un efort deosebit s-a depus pentru obținerea statutului de autonomie şi realizarea unei primării proprii.

BDD-A32743 © 2018 Institutul „Bucovina” al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-18 20:53:15 UTC)

Indiferent de greutăţile cu care s-au confruntat locuitorii comunei Poieni-Solca, a existat o grijă deosebită pentru păstrarea şi promovarea tradiţiilor şi obiceiurilor locale.

BDD-A32743 © 2018 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-18 20:53:15 UTC)